

KRISTINESTAD
KRISTIINANKAUPUNKI

OPPIVELVOLLISUUDEN SUORITTAMINEN KOTIOPETUKSESSA

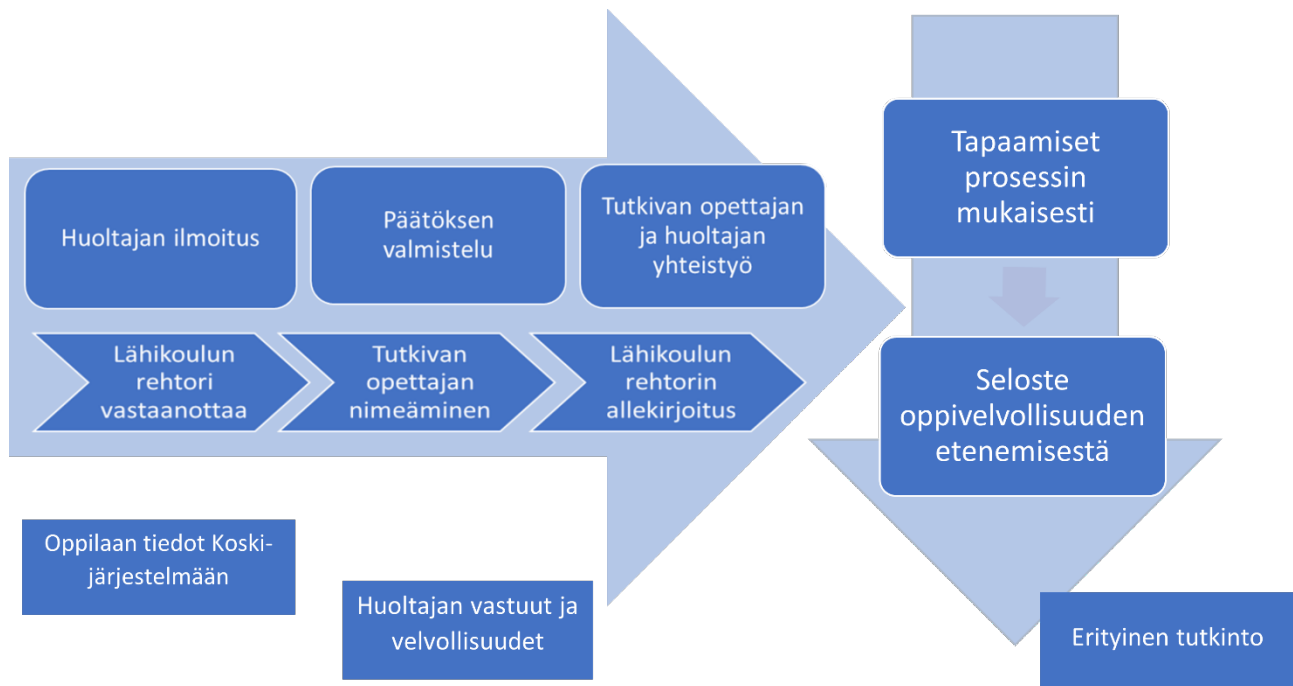
KRISTIINANKAUPUNGIN TOIMINTAMALLI

1.8.2022

Hyväksytty 28.11.2022, suomenkielinen koulutuslautakunta

Hyväksytty 21.2.2023, ruotsinkielien koulutuslautakunta

Kotiopetusprosessi Kristiinankaupungissa

Kun huoltaja on päättänyt, että oppivelvollinen ei osallistu perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn opetukseen, hän täyttää *Ilmoitus oppilaan siirtymisestä kotiopetukseen* -lomakkeen ja toimittaa sen kunnan lähikouluun (liite1).

Huoltajalle toimitetaan kotiopetuspäätöksen liitteenä dokumentti, jossa on kuvattu huoltajan sekä opetuksen järjestäjän vastuut ja velvollisuudet.

Koulua käyvän oppilaan siirtyessä kotiopetukseen tulee koulun antaa oppilaalle erotodistus. Jos oppilas ei ole käynyt lähikoulua, oppilaan oppilaskortti siirretään lähikouluun. Lähikoulussa kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen kohdalle tallennetaan Koski-järjestelmään tieto siitä, että oppivelvollinen ei osallistu perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn opetukseen.

Vastuut ja velvollisuudet

Huoltajan vastuu

Oppivelvollisen on osallistuttava perusopetuslain 26§ mukaisesti asuinkunnan järjestämään perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Huoltajan ottaessa vastuun lapsensa oppivelvollisuuden suorittamisesta, siirtyy hänen vastuulleen lapsensa opetus ja oppimisen tukeminen kokonaisvaltaisesti. Kotona opiskelevien oppivelvollisten **opiskelun järjestämistä määrittelevät perusopetuslain ja perusopetusasetuksen sisältämät yleiset tavoitteet** sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) määräykset eri oppiaineiden tavoitteista ja sisällöistä sekä oppilaan arvioinnista ja todistuksista.

- ✓ **Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014)**
- ✓ **Vuosiluokkien 1-2 A1-kielen opetussuunnitelman perusteet (2019)** (astuneet voimaan 1.1.2020)
- ✓ **Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa. Opetushallitus 10.2.2020.** (Hyväksytty Kristiinankaupungin suomenkielisessä koulutuslautakunnassa 15.6.2021)

Tietyt säädösten mahdollistamat joustot opiskelun järjestämisessä koskevat vain koulua käyviä. Kotiopetuksessa ei ole esimerkiksi mahdollista vapauttaa jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan yhteisen aineen opiskelusta. Oppimääriä ei voida myöskään yksilöllistää, sillä **erityisen tuen päätös voidaan tehdä vain koulussa opiskeleville oppilaille**. Huoltaja vastaa näin ollen siitä, että kotiopetuksessa oleva lapsi opiskelee perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisin sisällöin ja tavoittein kaikissa oppiaineissa. Perusopetuksen oppimäärä sisältää seuraavat yhteiset oppiaineet:

- äidinkieli ja kirjallisuus
- toinen kotimainen kieli, ruotsi tai suomi
- vieras kieli
- ympäristöoppi
- terveystieto
- uskonto tai elämänkatsomustieto
- historia
- yhteiskuntaoppi
- matematiikka
- fysiikka
- kemia
- biologia
- maantieto
- liikunta
- musiikki
- kuvataide
- käsityö
- kotitalous.

Kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen ei tarvitse opiskella valinnaisia aineita tai taide- ja taitoaineiden valinnaisia. Huoltajan vastuulla olevan oppivelvollisuusikäiselle annettavan kotiopetuksen ei myöskään tarvitse sisältää oppilaanohjausta.

Huoltaja vastaa opintojen järjestelmisestä, kuten opetuksesta ja tarvittavien oppimateriaalien ja opiskeluvälineiden hankinnasta. Kun huoltaja saa ilmoituksen tutkivan opettajan määräämisestä ja oppivelvollisuuden suorittamisesta kotiopetuksessa, **tulee hänen ottaa pikimmiten yhteyttä tutkivaan opettajaan** ensimmäisestä tapaamisesta sopiakseen.

Huoltajan on huolehdittava siitä, että hänen lapsensa hakeutuu perusopetuksen oppimäärän suoritettuaan jatko-opintoihin oppivelvollisuuslain mukaisesti. **Hakeutumisvelvoite** koskee kaikkia alle 18-vuotiaita oppilaita. Oppivelvollisuus päättyy lapsen täyttäessä 18 vuotta.

Mikäli huoltaja ilmoittaa oppilaan myöhemmin kouluun ja oppilas aloittaa koulunkäynnin tai jos oppilas muuttaa pois Kristiinankaupungista, tulee asiasta ilmoittaa kirjallisesti tai sähköpostilla Kristiinankaupungin koulutoimistoon. Koski-järjestelmään kirjataan tällöin kotiopetuksen päättymisen päivämäärä. Huoltajan tehtävänä on toimittaa kouluun tutkivan opettajan tekemät selosteet oppivelvollisuuden etenemisestä perusopetuksessa.

Opetuksen järjestäjän vastuu

Perusopetuslain 26§ mukaan asuinkunnan tulee valvoa oppivelvollisen edistymistä, mikäli hän ei osallistu opetukseen koulussa. Tutkiva opettaja valvoo ja arvioi lapsen oppivelvollisuuden etenemistä. Tutkiva opettaja nimetään oppivelvollisen lähikoulusta rehtorin harkinnan perusteella. Rehtori sopii asiasta ko. opettajan kanssa. Tämän jälkeen sivistysjohtaja nimeää tutkivan opettajan rehtorin esityksen pohjalta. Rehtorin tehtävänä on huolehtia lukuvuosittain, että kotiopetuksessa olevalla oppivelvollisella on tutkiva opettaja ja kyseinen opettaja saa tiedon asiasta lukuvuoden alussa.

Tapaamisia oppivelvollisuuden edistymisestä on vuosiluokilla 1.–8. opiskelevien lapsien kohdalla noin 1–2 / lukuvuosi. Lukuvuoden päätteeksi tutkiva opettaja laatii kirjallisen selostuksen, josta ilmenee, onko lapsi saavuttanut opetussuunnitelmassa määritellyt kyseisen vuosiluokan tavoitteet. Seloste toimitetaan sekä huoltajalle että opetuksen järjestäjälle.

Mikäli huoltaja haluaa lapsensa saavan opinnoistaan perusopetuksen todistusta vastaavan todistuksen, jossa todetaan suoritettut opinnot ja annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana osaamisen tasosta, on lapsen osallistuttava perusopetuslain 38 §:n mukaiseen **erityiseen tutkintoon**. Tutkinnossa tutkiva opettaja yhdessä tarvittavien muiden opetusalan ammattihenkilöiden kanssa arvioi osaamisen tason suhteessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin. Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain.

- ✓ **Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa (2019)** (astunut voimaan 1.8.2020)
- ✓ **Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit (2020)** (astunut voimaan 1.8.2021).

Perusopetuslain 38 §:ssä säädetyn erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on lupa järjestää perusopetusta. Erityisen tutkinnon järjestämisestä päättää opetuksen järjestäjä ⁽¹⁾. Kristiinankaupungin kaupunki ei järjestä tilaisuuksia erityisen tutkinnon suorittamiseen.

⁽¹⁾ Suomenkielinen koulutuslautakunta. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa. 15.6.2021

Oppivelvollisuuslain 10 § mukaan oppivelvollisen on hakeuduttava 4 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä joko valtakunnallisten hakumenettelyiden kautta tai muulla tavalla. Huoltaja vastaa siitä, että hakeutumisvelvoite täytetään. Tutkivan opettajan tehtävänä on omalta osaltaan ohjata ja valvoa, että kotiopetuksessa oleva oppivelvollinen täyttää hakeutumisvelvollisuutensa.

Mikäli huoltaja laiminlyö lapsensa koulunkäynnin valvonnan kotiopetuksen aikana, tehdään asiasta tutkintapyyntö poliisille, POL 45§.

Oppivelvollisuuden edistymisen seuranta ja arviointi

Tutkivan opettajan tehtävänä on selvittää ja arvioida oppivelvollisuuden edistymistä opinnoissa. Tutkiva opettaja tiedottaa kotia valvonnan periaatteista ja käytännön järjestelyistä.

Mitä tutkiva opettaja arvioi?

- Onko lapsen oppivelvollisuus edennyt opetussuunnitelmaan kirjattujen vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden ja sisältöjen mukaisesti
- POL 11§ kuvatut kaikille yhteiset oppiaineet, ei valinnaisia tai oppilaanohjausta
- Arviointi voi perustua hyvin monenlaiseen näyttöön. Valvontatilaisuuksissa edistymistä tutkitaan muun muassa keskustelujen, kirjallisten ja suullisten kokeiden ja näyttöjen sekä muun tyyppisten näyttöjen avulla. Muut näytöt ovat tarpeen erityisesti selvitettäessä oppivelvollisen edistymistä taito- ja taideaineissa.
- Arviointi tehdään yleisellä tasolla, ei anneta arvosanoja
- Kotiopetuksessa oleva oppilas ei saa todistusta, vaan tutkiva opettaja laatii arvioinnista **kirjallisen selosteen**. Seloste tulostetaan ja lähetetään tutkivan opettajan allekirjoittamana huoltajalle ja opetuksen järjestäjälle.
- Mikäli huoltaja haluaa oppivelvollisen saavan opinnoistaan perusopetuksen todistusta vastaavan todistuksen, jossa todetaan suoritettut opinnot ja annetaan arvioit tai numeroarvosanat osaamisen tasosta, on osaoppivelvollisen osallistuttava perusopetuslain 38 §:n mukaiseen erityiseen tutkintoon.

Edistymisen seuranta 1.–2. vuosiluokka

- Ensimmäisessä keskustelussa käydään läpi huoltajan ja kunnan velvollisuudet ja vastuut
- Huoltaja esittelee oppimissuunnitelman tutkivalle opettajalle syksyllä
- Tarvittaessa ja tutkivan opettajan harkinnan mukaan seuranta ja arviointi syyslukukauden lopussa
- Seuranta ja arviointi keväällä, kirjallinen seloste oppivelvollisuuden etenemisestä
- 2.lk jälkeen tarvittaessa ja tutkivan opettajan harkinnan mukaan arviointi- ja seulontamenetelmät (AI, MA)

Edistymisen seuranta 3.–5.vuosiluokka

- Huoltaja esittelee oppimissuunnitelman tutkivalle opettajalle syksyllä.
- Tarvittaessa ja tutkivan opettajan harkinnan mukaan seuranta ja arviointi syyslukukauden lopussa
- Seuranta ja arviointi keväällä, kirjallinen seloste oppivelvollisuuden etenemisestä

Edistymisen seuranta 6.–7.vuosiluokka

- Huoltaja esittelee oppimissuunnitelman tutkivalle opettajalle syksyllä
- Tarvittaessa ja tutkivan opettajan harkinnan mukaan seuranta ja arviointi syyslukukauden lopussa
- Seuranta ja arviointi keväällä, kirjallinen seloste oppivelvollisuuden etenemisestä
- Syksyn tai kevään tapaamisen yhteydessä käydään keskustelu nivelvaiheessa huomioitavista asioista, mm. päättyvät ja alkavat oppiaineet
 - suunnitelmassa huomioidaan päättöarvioinnin suorittamismahdollisuudet
- Ennen 7.lk tarvittaessa ja tutkivan opettajan harkinnan mukaan arviointi- ja seulontamenetelmät (AI, MA)

Kun kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen lähikoulu vaihtuu alakoulusta yläkouluun, tulee alakoulun siirtää tieto kotiopetuksessa olevasta oppivelvollisesta tulevaan kouluun.

Edistymisen seuranta 8.vuosiluokka

- Huoltaja esittelee oppimissuunnitelman tutkivalle opettajalle syksyllä
- suunnitelmassa huomioidaan päättöarvioinnin suorittamismahdollisuudet
- Tarvittaessa seuranta ja arviointi syyslukukauden lopussa tai ennen talvilomaa
- Seuranta, arviointi ja 9.lk alustava suunnittelu keväällä. Kirjallinen seloste oppivelvollisuuden etenemisestä
- Lisäksi mahdolliset päättövaiheen suoritukset erityisenä tutkintona

Edistymisen ja oppivelvollisuuden seuranta 9. vuosiluokalla

Elokuussa keskustelu, jossa

- tutkiva opettaja esittelee päättövaiheen arviointimenetelmät ja –periaatteet
- tutkiva opettaja esittelee hakeutumisvelvoitteen toisen asteen koulutukseen. Tutkiva opettaja voi pyytää huoltajaa laatimaan suunnitelman ja toimittamaan sen sovittuna ajankohtana. Tutkiva opettaja ohjaa ja valvoo prosessia
- Perusopetuksen oppimäärä tai sen osa voidaan suorittaa perusopetuslaissa ja -asetuksessa tarkoitetussa erityisessä tutkinnossa. (Kristiinankaupungin kaupunki ei järjestä tilaisuuksia erityisen tutkinnon suorittamiseen)
- Oppilas voi suorittaa erityisen tutkinnon toisessa kunnassa.
- Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.
- Erityinen tutkinto suoritetaan vähintään kaikille POL 11§ kuvatuissa yhteisissä oppiaineissa
- Erityinen tutkinto voidaan suorittaa myös huoltajan toiveesta yksittäisissä oppiaineissa tai yhden vuosiluokan kaikissa oppiaineissa

Erityinen tutkinto

- Suoritetaan kaikille yhteisissä oppiaineissa, joita ovat perusopetuslain 11§:n mukaan äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieras kieli, ympäristöoppi, terveystieto, uskonto tai elämäntietäminen, historia, yhteiskuntaoppi, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, liikunta, musiikki, kuvataide, käsityö ja kotitalous. Perusopetuksen voi suorittaa erityisessä tutkinnossa opiskelematta valinnaisia aineita tai taide- ja taitoaineiden valinnaisia.
- Erityinen tutkinto järjestetään pääsääntöisesti kerran vuodessa, kevätlukukauden loppupuolella. Suoritetaan tehdyn sopimuksen mukaisesti noin 2–3 oppiaineen kokonaisuuksina.
- Kokonaisuuksien suuntaa-antavista ajankohdista sovitaan mahdollisuuksien mukaan tutkinnon suorittajan ja tämän huoltajan kanssa
- Opetuksen järjestäjä määrää suorittamisajan ja -paikan
- Taito- ja taideaineiden osalta
 - osan näytöstä voi antaa osallistumalla erikseen sovitusti jonkin ryhmän toimintaan (huomioitava monipuolinen näyttömahdollisuus)
 - erikseen sovitusti voidaan järjestää näyttömahdollisuus (erityisesti jos useampi osallistuja!)
 - voidaan huomioida harrastustoiminta, mikäli valmentaja/ohjaaja allekirjoituksellaan vahvistaa harjoitusten sisällöt
- Valinnaisia aineita ei arvioida
- Viimeisellä arviointikerralla mahdollisuus korottaa arvosanoja.
- Todistukseen otsikointi *Erityinen perusopetuksen päättötutkinto*

Tutkivalle opettajalle ja erityistutkinnon järjestämisestä maksettava korvaus

Tutkivalle opettajalle korvataan oppimissuunnitelman läpikäynnistä, oppimissuunnitelman seurannasta ja valvontatilaisuuksista ylituntiperusteinen korvaus niihin käytetyn työmäärän mukaan. Oppivelvollisen edistymisen seuraamiseen ja arviointiin on tarkoitus käyttää yhteensä enintään 8 tuntia lukuvuotta kohden.

Tutkivan opettajan työmäärä eri vuosiluokilla tulisi olla:

-vuosiluokilla 1–6 suorittavan oppivelvollisen kohdalla 2–4 tuntia lukuvuodessa

-vuosiluokilla 7–9 suorittavan oppivelvollisen kohdalla 3–8 tuntia lukuvuodessa.

Järjestelyistä sovitaan huoltajan tekemän kotiopetusilmoituksen jälkeen oman esimiehen kanssa.

Erityisen tutkinnon järjestämisestä maksetaan ylituntiperusteista korvausta tutkivalle opettajalle sekä mahdollisesti muille arvioiville opettajille. Opettajien työmäärän tulisi pysyä kohtuullisena, noin yhdessä tunnissa kotiopetusoppilasta ja oppiainetta kohden.

